

[Ministeren for skatter og afgifter]

er jo klart, at vi gerne vil have, at lovene er så fuldkomne og så gode som muligt, når de skal træde i kraft den 1. januar 1987.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 235:

Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme. (Grundværdiansættelse for landbrugsejendomme).

Af Thoft (SF) m.fl.
(Fremsat 11/4 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):**

Det forslag, som hr. Thoft og andre medlemmer af SFs gruppe har fremsat, går ud på at ændre principperne for grundværdiansættelsen af landbrugsejendommens boligmoment. Efter de gældende regler indgår boligmomentet i den hektarpris, der anvendes ved grundværdiansættelsen af alle dele af en landbrugsejendom. Stuehusets grundværdi ansættes således efter samme hektarpris som den landbrugsmæssigt benyttede jord.

Efter det fremsatte forslag skal stuehusenes grundværdi ansættes særskilt med udgangspunkt i, hvad en tilsvarende parcelhusgrund samme sted skulle vurderes til. Den jord, der i øvrigt hører til landbrugsejendommen, og som dyrkes landbrugsmæssigt, skal efter forslaget fortsat vurderes efter den nu gældende såkaldte bondegårdsregel, der sikrer samme grundværdiansættelse pr. arealenhed, uanset om ejendommen er stor eller lille, veldrevet eller misligholdt.

Lad mig slå fast, at jeg ikke kan støtte forslaget. En landbrugsejendom er en produktionsenhed og må derfor betragtes som et hele. En landbrugsejendom er oven i købet en speciel produktionsenhed, som kræver, at landmanden er bosiddende på ejendommen. Det er derfor efter min opfattelse ikke rimeligt at sammenligne en landbrugsejendoms stuehus med et parcelhus. Et parcelhus anskaffes med henblik på beboelse. En landbrugsejendom anskaffes med henblik på en produktion. Efter landbrugsloven er der endog pligt for landmanden til at bo på ejendommen. Jeg finder det derfor naturligt, når vurderingsloven opstiller regler for ansættelse af landbrugsejendommens grundværdier således, at de gælder for hele ejendommen, altså også for stuehusets grund og have.

Den foreslåede regel ville især få betydning for fastsættelse af små landbrugsejendommers grundværdier. Det er da også rigtigt, at meget små ejendomme i visse tilfælde kan have mistet karakteren af egentlige landbrugsejendomme. I disse tilfælde kan det forekomme mindre rimeligt, at bondegårdsreglen medfører, at grundværdien bliver lavere end for et parcelhus af tilsvarende størrelse, beliggenhed osv. Vurderingsmyndighederne er imidlertid opmærksom herpå og har løst problemet simpelt hen ved at undlade at klassificere sådanne små ejendomme som landbrugsmæssige produktionsenheder.

Om forslaget må jeg i øvrigt sige, at forslagsstillerne jo tænker sig, at de foreslåede ændringer allerede skulle have virkning for årsvurderingen pr. 1. januar 1987. Hvis det virkelig skulle være tilfældet, skulle lovforslaget jo ikke komme her i sidste øjeblik, lige før folketinget holder ferie. Det ville jo være ganske urealistisk. Vi er midt i den 18. alm. vurdering, og vurderingsmyndighederne vil langt frem i tiden være fuldt optaget af arbejdet med revisions- og klagebehandlingen i forbindelse med denne vurdering. Optagelse af samtlige landbrugsejendomme i landzone til årsvurdering ville kræve stor forberedelse og arbejdsindsats af såvel statskattedirektoratet som vurderingsmyndighederne og ville under alle omstændigheder ikke kunne afvikles samtidig med, at 18. alm. vurdering afsluttes og resultaterne bearbejdes.

Jeg kan som sagt ikke gå ind for forslaget.

Stavad (S):

Jeg vil på socialdemokratiets vegne sige, at vi synes, det er et helt igennem fornuftigt forslag. Jeg vil endda gå så vidt som til at sige, at de regler, hvorefter man i dag vurderer den jord, som hører til privatdelen af en landbrugsejendom, faktisk er i skærende modstrid med de principper, som vi i øvrigt anvender i hele vores vurderingssystem.

Det var med nogen undren, jeg lyttede til skatteministeren. Spørgsmålet er jo, om ikke skatteministeren kunne have klaret den her afvisning langt, langt enklere. Skatteministeren kunne såmænd bare have sagt: jeg må ikke for venstre. Det er vel det, det drejer sig om.

Jeg vil gerne sige til SF, der har stillet det her forslag, som vi tidligere har diskuteret, at socialdemokratiet meget gerne vil være med til at gennemføre det. Vi mener, at det vil være en forbedring af vort vurderingssystem. Forslaget er i fuld overensstemmelse med de principper og kriterier, som vi bruger for vurdering af fast ejendom i Danmark.

De regler, vi har i dag, betyder rent faktisk, at landbruget opnår fradrag for ejendomsskatter, fordi man overfører en del til erhvervssiden, som ikke burde give fradrag, men burde være pålignet den private del, som ikke er fradragsberettiget. Som følge af de regler, der er gældende i dag, får man en lejeværdi, der er langt lavere, end den burde være. Derfor vil vi som sagt i socialdemokratiet meget gerne være med til at ændre reglerne som foreslået her af SF.

De regler, vi har, er måske endnu mere mystiske i dag end tidligere, hvor vi ikke havde reglerne, men hvor vi havde en langt mere saglig vurdering af den jord, som landbrugets stuehuse lå på. Det er nogle forholdsvis nye ændringer, som er sket administrativt, der har betydet, at vi er nødt til at have denne debat. Efter at vi har fået byggeretsprincippet, som jo også er gældende for landbrugsejendomme, uanset om de senere måtte blive nedlagt som landbrugsejendomme, så har man en byggeret dér, hvor der tidligere har ligget en bygning. Det princip bruger man jo i dag på alle mulige andre områder end for så vidt angår landbrugsejendomme.

Det eneste spørgsmål, vi godt vil stille til SFs forslag, er, om det er rigtigt at bruge

1987 som udgangspunkt for en årsomvurdering. Vi vil gerne være med til at kigge på i udvalget, om det er praktisk muligt. Hvis man gør det, må det selvfølgelig betyde, at den landmand, der får væsentlige ændringer i sin vurdering, også får en klageadgang. Om apparatet, som skatteministeren var inde på, kan bære det, kan jeg også godt have mine tvivl om, men det er vi parat til at se på.

Det, der er vigtigt for os, er at få fornuftige principper ind i vores vurderingslovgivning på det her område i overensstemmelse med det vurderingsprincip, vi bruger på alle mulige andre områder, nemlig at den vurdering, som man fastlægger, svarer til pris i handel ogandel. Det er de vurderinger, vi får for den jord, som landbrugets stuehuse ligger på, ikke udtryk for i øjeblikket.

Derfor: en helt klar tilslutning til principperne, men et spørgsmålstejn ved ikrafttræden, som vi vil se på under udvalgsarbejdet. Vi synes, det er vigtigt at få de principper, som her er skitseret, fastslået og gennemført. Spørgsmålet, om det så kommer et år eller to før eller senere, mener jeg at vi skal tage lidt mere afslappet på at finde en hensigtsmæssig løsning på.

Collet (KF):

Lad det være sagt med det samme, at vi ikke kan støtte forslaget. Vi finder, at det er forkert at vurdere noget til parcelhusværdi, som ikke har noget at gøre med parcelhuse. Der er forskel på en bondegård og et parcelhus. En landbrugsejendom er en integreret produktionsenhed, og derfor kan man ikke vurdere den på den måde, som man fra SFs side ønsker det.

Vi afviser forslaget.

Skrumsager Skau (V):

Forslaget er efter venstres mening fremsat ud fra et misforstået synspunkt. Landbrugsejendomme er produktionsenheder, som det allerede er blevet nævnt. Lovgivningsmæssigt pålægges det ejeren at bo og arbejde samme sted til forskel fra andre borgere i vort samfund, som jo selv kan bestemme, hvor de vil bo i forhold til deres arbejdssted og omvendt. Det har ministeren allerede nævnt. Derfor må stuehusenes grundværdi fastsættes ud fra ejendommens samlede grundværdi og ikke ansættes særskilt ud fra en tilsvarende

[Skrunsager Skau]

parcelhusgrund i samme område, hvad forslaget vil medføre.

Såfremt den foreslåede ændring vedtages, vil det især gå ud over ejere af mindre fuldtidsbedrifter, hvor produktionen af f.eks. aldersmæssige grunde eller andre grunde er blevet trappet noget ned, og det ville være ganske urimeligt. Det er rigtigt, at de mindre landbrugsejendomme næppe kan betragtes som primære produktionsenheder, men egentlig som boliger, hvor indkomsten hentes hjem ved et job uden for ejendommen. Det er jeg enig med forslagsstillerne i. De kan betragtes som såkaldte fritidsejendomme, men efter de oplysninger, jeg har modtaget, vurderes disse grunde allerede efter boligværdi.

Derfor er lovforslaget ganske overflødigt, og venstre kan derfor ikke på nogen måde støtte det.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan ikke tilslutte sig det forslag, SF meget sent kommer med her, om ændring af grundværdiansættelsen for landbrugsejendomme.

Der har allerede været nævnt adskillige argumenter for at gå imod forslaget, og jeg skal ikke repetere dem, blot sige, at vi lægger også vægt på, at bopælspligten betyder noget for vurderingen.

Der er én ting, jeg godt vil nævne, som jeg ikke synes har været fremhævet her, og det er, at en landbrugsfamilie ikke vælger sin bolig på samme frie måde som en byfamilie, der kan vælge et parcelhus efter behov. Hvis man finder en ejendom, man har råd til at anskaffe, og som passer til den produktion, man gerne vil have, må man affinde sig med det stuehus, der følger med ejendommen. Derfor er det ikke det samme, som det har været fremhævet flere gange, at vælge sig et parcelhus og at vælge sig en bolig på landet.

Man kan undre sig lidt, når man nu ved, hvilke bestræbelser socialdemokratiet har gjort sig for at hindre store stigninger på parcelhuse i anledning af de nye vurderinger, over, at det uden videre er parat til at tage dette forslag nu. Det vil, alt andet lige, føre til meget store stigninger for landhusholdningen. Jeg går ud fra, at man også vil komme med forslag om at sætte grænser for, hvor

meget det kan stige. Eller det er måske ikke meningen?

Jeg har ikke spor imod, at vi i fremtiden diskuterer, hvad der er fornuftige principper i vurderingen, det kan der være meget god grund til, men jeg tror altså ikke, at vi nogen sinde kommer dertil, at man må sige, at en bolig på landet kan vurderes fuldt ud efter samme principper som et parcelhus.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg tror, der var lidt af en fejltagelse i det, fru Aase Olesen sagde. Jeg tror, at fru Aase Olesen er opmærksom på, at grænserne for, hvor meget lejeværdien må stige, også gælder landbrugets stuehuse. Så der er ikke tale om dårligere behandling på det område af landmændene, end der er på noget som helst andet område.

Fru Aase Olesen siger, at det her vil betyde kraftige stigninger. I forhold til det, vi har oplevet andre steder, er det meget beskedne beløb, og hvis fru Aase Olesen har set bemærkningerne til det forslag, vi behandler her, vil hun vide, at der jo er sket et direkte fald i mange områder for landbrugets stuehuse.

Derfor synes jeg ikke, at alle de bemærkninger, fru Aase Olesen berigede folketinget med, var det, man kan kalde dybt saglige.

Bente Juncker (CD):

SF vil med sit forslag ændre princippet for beregning af grundværdien af landbrugernes stuehuse. Man vil erstatte bondegårdsreglen med de regler, der gælder for beregningen af grundværdien af almindelig parcelhuse.

Centrum-demokraterne mener ikke, der skal ændres ved det gældende princip. Jeg kan give tilslutning til ministerens kommentarer og begrundelser, og både centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti afviser forslaget fra SF.

Thoft (SF):

Det problem, vi prøver at tage fat på med det her forslag, er skabt af ligningsrådet, hvor en junta bestående af borgerlige, landbrugets og erhvervslivets organisationer, sidder på flertallet og gennemfører regler, som gør, at man forlader det, som er hovedprincippet ved ejendomsvurderingerne her i lan-

[Thoft]

det, nemlig at tingene skal ansættes til den værdi, en normal, fornuftig køber vil betale i en normal handel. Det er hovedprincippet, og det forlader man, og det har vi dokumenteret i det bilagsmateriale, der er optrykt.

Det princip forlader man især vedrørende de små ejendomme, hvor vi oplever, at et bette hus på landet bliver vurderet grundmæssigt meget, meget højere, 150.000–200.000 kr., hvorimod den jord, der hører til landbrugsejendommen, bliver vurderet til 20.000 kr. Det hænger ikke sammen. Det skaber uretfærdighed, når det drejer sig om fradragsretten for ejendomsskatter, fordi man i realiteten kommer til at trække den del af ejendomsskatten, som i virkeligheden burde ligge på stuehusets jord, fra i landbrugsejendommen, og det skaber uretfærdighed, når det drejer sig om lejeværdien af egen bolig.

Men det er ikke bare på dette område, ligningsrådet skaber problemer. Ligningsrådet skaber også problemer, når det drejer sig om bondegårdsreglen, som giver ligningsrådet hals- og håndsret over, hvor meget landbrugsejendommenes jord skal vurderes til. Jeg konstaterer, at landbrugsejendommenes jord ved den vurdering, man er i gang med, bliver vurderet til ungefær det, som er den faktiske værdi i handel ogandel. Problemet rækker altså ud over det problem, SF har prøvet med det her forslag at tage fat på.

Til skatteministeren vil jeg godt sige: jeg erkender, at en landbrugsejendom er en speciel produktionsenhed, og det fremgår også af vores forslag, at det, vi ønsker, landbrugets stuehusjord skal ansættes til, selvfølgelig skal være under hensyntagen til de forhold, som eksisterer på landbrugsejendommen. Der er nogle lugtgener. Det er klart, det må man tage hensyn til. Der er noget støj. Det er klart, det må man også tage hensyn til, i modsætning til det bette hus på landet, som jeg har talt om.

Når vi har – det har jeg dokumenteret i bemærkningerne – det meget, meget iøjnefaldende resultat, at jordværdien af ejendommene i Frederiksborg amts østre skyldkreds blev nedsat fra 250.000 kr. ved 16. alm. vurdering til kun 20.000 kr. ved 17. alm. vurdering, så forstår man, at der er sket en ændring, ikke en, folketinget har vedtaget, men en ændring, som juntaen i ligningsrådet har

vedtaget. Der er sket en ændring, som må påkalde sig folketingets reaktion.

I perioden fra 1965 til 1980 gjaldt de regler, SF nu forsøger at få genindført. I den periode var der ingen af de partier, der i dag ikke har kunnet give deres tilslutning, der kritiserede reglerne. Så får juntaen fra erhvervslivets og landbrugets organisationer, kombineret med de borgerlige partier, flertal i ligningsrådet, og så bliver tingene lavet om i direkte modstrid med det, som er vurderingslovens grundprincip, nemlig at ejendomsværdien skal ansættes til det, som en fornuftig køber i en normal handel vil betale. Det er der ikke tale om for den jord, som hører til landbrugets stuehuse.

Jeg takker for den tilslutning, jeg fik fra socialdemokratiet. Jeg beklager, at det radikale venstre ikke kunne tilslutte sig forslaget, som det radikale venstre mente vi kom meget sent med. Det er fremsat 11. april 1986.

Jeg beklager, at fru Aase Olesen ikke kan se, at det argument, hun fører i marken, at landbrugsfamilien ikke selv kan vælge sin bolig, må få betydning for den lejeværdiansættelse, ligningskommissionerne foretager; vi kan tage viceværtboliger, vi kan tage funktionærboliger, vi kan tage boliger i ejendomme, hvor der er kombineret erhverv og privatbeboelse. Det må da få betydning for lejeværdiansættelsen. Men i disse tilfælde har det været sådan – det synes jeg er et rigtigt princip – at den skattepligtige værdi, lejeværdien af egen bolig, udgør det, som er værdien ved normal udleje i handel ogandel. Det skal fraviges, kan jeg forstå på de radikale, på ét område, for landbruget. Jeg er bange for, at det er Landbruksrådet, der her har sat sig på det radikale venstre.

Jeg skal måske, inden jeg kommer til afslutningen, kommentere fru Bente Junckers bemærkninger. Så vidt jeg kunne høre, var det resumé, fru Bente Juncker gav af indholdet i lovforslaget, ikke korrekt. Jeg vil foreslå hende at læse forslaget.

Jeg er da ked af, at der ikke ser ud til at være flertal for forslaget. Der bliver nok heller ikke flertal for det i ligningsrådet, for selv om ligningsrådet skal genudpeges her pr. 1. juli, ser det, så vidt jeg har kunnet regne på det, ikke ud til, at den junta, jeg har talt om, ikke fortsat vil have flertal.

Jeg synes altså, det er beklageligt, at folketinget billiger, at man fraviger det, som er

[Thoft]

hovedprincippet i vurderingsloven, at tingene skal ansættes til deres værdi i handel og vandel. Det hovedprincip fraviger man, og det har vi dokumenteret klart i bilagene.

Administrativt er det forslag, SF har fremsat, en lettelse. Det er ingen hemmelighed, at de nuværende regler er vanskelige at have med at gøre. Det hænger selvfølgelig sammen med, at man har fraveget det, som er hovedprincippet, nemlig at tingene skal vurderes til deres værdi i handel og vandel. Vores forslag er altså også administrativt en lettelse.

Det har været indvendt, at forslaget ikke kan træde i kraft allerede 1. januar 1987. Jeg er ikke enig i disse indvendinger, men hvis vi kan få forslaget igennem med ikrafttræden 1. januar 1988, er SF villig til at se på det i udvalget. Allerhelst – det skal ikke være nogen hemmelighed – havde vi set, at forslaget kunne vedtages med tilbagevirkende kraft til den vurdering, som allerede er i gang, men det erkender vi ikke kan lade sig gøre. Kan vi ikke få ikrafttræden før 1. januar 1988, er vi selvfølgelig også villige til det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 262:

Forslag til lov om afgift af kvælstofholdig gødning.

Af Lone Dybkjær (RV), Camre (S), Leif Hermann (SF) og Anne Grete Holmsgård (VS).

(Fremsat 7/5 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det er ingen hemmelighed, at regeringen ikke kan støtte det fremsatte lovforslag om at lægge en afgift på 40 øre pr. kg kvælstof.

Så sent som den 6. maj ved tredje behandling af regeringens forslag til lov om støtte til miljøforbedrende investeringer i landbrug m.v. – det har fået nr. L 71, og det er jo det, afgiftsforslaget her skal finansiere – gav miljøministeren udtryk for, at en sådan afgift ingen miljømæssig effekt har, og at den vil forringe landbrugets konkurrenceevne.

Det er regeringens opfattelse, at miljøstøtloven ligesom andre love bør finansieres ved, at der afsættes de nødvendige beløb på de årlige finanslove.

Regeringen må således stemme imod lovforslaget.

Hjortnæs (S):

Da mit partis ordfører, hr. Camre, ikke kan være til stede, skal jeg på den socialdemokratiske folketingsgruppes vegne sige, at vi kan støtte lovforslaget.

Vi er lidt overraskede over, at en ansvarlig regering ikke vil tage imod det venlige tilbud, oppositionen her kommer med, om at skaffe dækning for de udgifter, der er forbundet med lovforslag nr. L 71, som ministeren netop har henvist til. Men sådan oplever man jo så meget i politik. Jeg er mest tilbøjelig til at tro, at både miljøministeren og skatteministeren egentlig gerne tog imod tilbuddet, men igen er det nok de dér venstrefolk, der spiller lidt kraftigt med musklerne og forhindrer, at man kan gennemføre noget, det er fornuftigt.

Jeg skal anbefale lovforslaget.

Collet (KF):

Vi behandler her et lovforslag fra den samlede opposition om en gødningsafgift. Det er lidt ejendommeligt, at man i løbet af de sidste par dage har set et sandt felttog imod landbruget fra oppositionen. I går behandlede vi et forslag om øgede skatter, som i særlig grad vil ramme landbruget, og i dag behandler vi et forslag fra oppositionen om en afgift på landbrugets handelsgødning.

Det må jo være en rig og velstående gruppe, vi har med at gøre her, siden oppositionen forestiller sig, at man både kan øge dens